

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a Mgr. Martina Lachmanna ve věci

žalobce **MgA. P. S. Ph.D.**
bytem
zastoupený Mgr. J. P., obecným zmocněncem
bytem

proti

žalovanému **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu ze dne 20. 6. 2017 spočívajícím ve výzvě a prokázání totožnosti žalobce

takto:

- I. **Určuje se**, že zásah Policie České republiky dne 20. června 2017 okolo deváté hodiny večerní v blízkosti obce Raná v Ústeckém kraji na krajnici silnice I/13, spočívající ve výzvě a vynucení prokázání totožnosti žalobce, byl nezákonný.
- II. Žalovanému **se přikazuje** ve lhůtě 30 dní od právní moci tohoto rozsudku obnovit stav před zásahem tím, že zlikviduje záznamy o lustraci v databázích evidence obyvatel pořízené v souvislosti s nezákonným ztotožněním žalobce provedeném Policií České republiky dne 20. června 2017 okolo deváté hodiny večerní v blízkosti obce Raná, v Ústeckém kraji na krajnici silnice I/13. O likvidaci

záznamů žalovaný vyrozumí žalobce písemně k rukám jeho zástupce Mgr. J. P., obecného zmocněnce ve lhůtě 5 dní od provedení likvidace těchto záznamů.

III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v částce **2.082 Kč** ve lhůtě třiceti dnů od právní moci rozsudku k rukám Mgr. J. P., obecného zmocněnce žalobce.

Odůvodnění:

I. Žaloba

1. Žalobce se u Městského soudu v Praze domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který měl spočívat v tom, že byl dne 20. 6. 2017 u obce Raná, v Ústeckém kraji nedůvodně, nezákonně a šikanózně vyzván příslušníky Policie České republiky k prokázání své totožnosti.

2. Po úpravě petitu na jednání dne 17. 10. 2019 a 30. 1. 2020 se žalobce domáhal toho, aby městský soud vyslovil, že zásah Policie České republiky ze dne 20. června 2017 okolo deváté hodiny večerní na silnici u Rané u Loun, spočívající ve výzvě a vynucení prokázání totožnosti žalobce, byl nezákonný. Současně žalobce navrhl, aby městský soud žalovanému nařídil zajištění likvidace veškerých pořízených záznamů (obrazových, zvukových, písemných či jiných) žalobce, pořízených v souvislosti s předmětným nezákonným zásahem, k čemuž se stanovuje třicetidenní lhůta od právní moci tohoto rozsudku. O provedení likvidace informuje žalovaný žalobce písemně s úplným a srozumitelným výčtem všech zničených záznamů, do pěti dnů od provedení.

3. Žalobce k věci uvedl, že dne 20. 6. 2017 přijížděl z Brna autobus s účastníky akce Klimakemp 2017 na místo konání akce do obce Horní Jiřetín. Autobus byl u Rané u Loun po deváté hodině večerní zastaven příslušníky Policie České republiky. Následně vešlo do autobusu několik příslušníků Policie a všichni cestující byli jedním z příslušníků vyzváni k prokázání totožnosti. Žalobce (a nebyl jediný) opakovaně policisty vyzval ke sdělení zákonného důvodu prokazování totožnosti a ke sdělení opodstatněných podkladů, na základě kterých policisté chtěli zjištění žalobcovy totožnosti i totožnosti ostatních cestujících. Tento důvod podle žalobce sdělen nebyl, naopak byly sděleny informace „*ke zjišťování, jestli nejste v pátrání a podobně*“, čemuž však předcházelo sdělení o „*provádění dopravně bezpečnostní akce zaměřené na autobusy*“. Příslušník policie následně vybral od většiny účastníků jejich občanské průkazy, vyšel s tímto balíčkem průkazů ven z autobusu, po chvíli se vrátil a celý balíček průkazů předal zpět. Zbylá část účastníků, v níž byl i žalobce, odmítla občanský průkaz vydat. Poté, co byla policie upozorněna, že občan svou totožnost může prokázat i sdělením údajů, byla tato skupina odvedena ven z autobusu a po jednom byli účastníci vyvoláni k příslušníkovi, který na tabletu kontroloval totožnost dle sdělených údajů. Podle žalobce tato kontrola probíhala asi 45 minut v nediskrétní zóně asi metr od ostatních účastníků. Po zjištění totožnosti všech účastníků byl celý autobus dle slov žalobce „*ponechán zpět svému osudu*“.

4. Žalobce je názoru, že žádný důvod perlustrace nebyl přesvědčivě uveden, vymezen a ve skutečnosti chyběl. V důsledku zvýšené aktivity cestujících byl nakonec vzpomenut rámcový důvod dle § 63 odst. 2 písm. e) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,

v rozhodném znění (dále jen „zákon o policii“), tj. důvod, že perlustrovaná osoba odpovídá popisu hledané či pohřešované osoby.

5. Žalobce uvedl, že zjišťování totožnosti předcházelo zastavení autobusu, přičemž v dané situaci vůbec nebylo jasné, zda policisté postupovali podle ustanovení § 63 či § 42 zákona o policii. Na videích policista zmiňuje ustanovení § 63 zákona o policii, ta však neumožňuje zastavení a prohlédání autobusu. Ke konkrétnímu zákonnému důvodu zastavení se policie nevyjádřila vůbec, přičemž zastavit a prohlédat dopravní prostředek při pátrání po hledaných osobách může policista jen tehdy, pokud má důvodné podezření, že v dopravním prostředku, se taková osoba nachází. Takové důvodné podezření však v dané věci zcela absentovalo, policisté nepředložili jediný podklad k tomu, že důvodným podezřením skutečně oplývají. Žalobce poukázal na to, že policie např. neprovedla žádné sčítání osob v autobuse, ani oddělení první skupiny osob, které předložily doklady totožnosti, od té, která pouze sdělila své údaje. Mohlo tak dojít k promíchání těchto skupin. Policisté taktéž neprovedli prohlídku vozidla – hledaná osoba by se takto mohla nacházet kdekoliv ve vozidle. Hromadná perlustrace tak podle žalobce překročila pravomoci podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. e) a § 42 odst. 3 písm. a) zákona o policii.

6. Podle žalobce byl zásah účelový a měl především zastrašující charakter, což podporuje i činnost policie v rámci akce Klimakemp 2017. Po dobu konání akce policie po dobu čtyř až pěti dnů prakticky uzavřela okolí obce Horní Jiřetín, na přístupových cestách do obce byly prováděny silniční kontroly, které byly vždy bezpodmínečně spojené s perlustrací osob ve vozidlech. Perlustrace pěších osob byly prováděny přímo v obci, kontrolována byla opakovaně projíždějící auta. Demonstrací síly bylo také přistavení zhruba pěti policejních „antonů“ na náměstí. Prováděny byly opakované perlustrace také přímých organizátorů nahlášených shromáždění při zajišťování úkolů svolavatele a pořadatele. Okolí Horního Jiřetína bylo neustále sledováno tzv. tajnými policisty, kteří spíše než snahu o utajení dávali najevo, že veškerý pohyb účastníků monitorují a zaznamenávají technickými prostředky. Perlustrace byla provedena také na druhém a posledním objednaném autobusu s účastníky v pátek 23. června.

7. Žalobce uvedl, že akce Klimakemp 2017 propagovala především edukační přístup, zmobilizování všech občanů, kterým není lhostejný stav životního prostředí, ve kterém žijí, a od svého prvopočátku deklarovala a prosazovala nenásilný přístup. Uváděné policejní akce ve vzájemné souvislosti dávají jasnou představu o použitých praktikách, které svým charakterem patří socialistické minulosti, nikoliv roku 2017.

8. Žalobce namítl, že uvedeným postupem došlo k narušení jeho osobní svobody, stejně jako jeho práva na ochranu soukromí, svobody projevu, pohybu a myšlení. Žalobce byl v důsledku uvedeného postupu donucen setrvat po stanovenou dobu na přesně vymezeném místě, použití získaných údajů vzbuzuje silné podezření z jejich zneužití, žalobce se celou akcí cítil být zastrašován, šikanován a perzekvován. Uvedený postup byl na žalobci proveden z důvodu jeho domnělých osobních názorů, myšlení a filosofie, z touhy tyto názory vyjadřovat a sdílet s ostatními. Žalobce se také domáhá práva na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého života a ochrany před neoprávněným shromažďováním a jiným zneužíváním osobních údajů o jeho osobě.

II. Vyjádření k žalobě

9. Žalovaný potvrdil, že od 20. června 2017 probíhala v rámci územní působnosti Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje dopravně - bezpečnostní akce, jejíž součástí

bylo i plnění úkolů policie v oblasti pátrání po hledaných a pohřešovaných osobách a věcech se zaměřením na problematiku cizinců nelegálně se zdržujících na území České republiky. Kontroly prováděly hlídky dálničního oddělení policie a hlídky odboru cizinecké policie dotčeného krajského ředitelství policie. V rámci předemtné dopravně - bezpečnostní akce byla dne 20. června 2017 cca ve 21.15 hod. provedena kontrola autobusu zn. Mercedes Benz TRAVEGO RHD 632, RZ: x, bílé barvy (dopravce COMVIA BUS s.r.o., se sídlem Praha - Braník, Modřanská 33/120), jeho řidiče a cestujících. Kontrola byla prováděna na bezpečném místě - 4 metry širokém zálivu na krajnici silnice č. I/13 poté, co byl označený autobus zastaven z jedoucího vozidla policie za pomoci červeného světla s nápisem STOP. V autobuse bylo přítomno kromě řidiče ještě 23 cestujících. U řidiče daného autobusu byla provedena kontrola dokladů potřebných k řízení a provozu motorového vozidla a k provozování smluvní dopravy a další úkony. Uvedený postup proběhl bez jakýchkoli problémů.

10. Následně byli cestující vyzváni, aby v souladu s oprávněními policie podle ustanovení § 63 odst. 1 a 2 zákona o policii prokázali svoji totožnost, přičemž většina cestujících (20) předložila doklad totožnosti. Zbývajících tři osoby, a to včetně žalobce, odmítly svou totožnost prokázat a požadovaly konkrétní právní důvod tohoto úkonu. Ze strany policie bylo upřesněno, že se jedná o postup podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. b) a e) zákona o policii. Žalobce spolu s dalšími osobami nadále odmítali poskytnout jakoukoliv součinnost, neboť odůvodnění jim připadalo nedostatečné a požadovali sdělit, po kom přesně se pátrá, kdo se přesně pohřešuje a komu z těchto osob jsou podobní. K tomuto jim bylo opakovaně sděleno, že tyto údaje policie při těchto úkonech prověřovaným osobám neposkytuje.

11. Po nějaké době, kdy přítomní policisté mimo prostor autobusu komunikovali se svým nadřízeným, žalobce poskytl své osobní údaje k prokázání totožnosti nadiktováním jména, příjmení a rodného čísla.

12. Samotné lustrace osob, které vyhověly výzvě policie a předložily průkazy totožnosti, byly z bezpečnostních a taktických důvodů a kvůli ochraně osobních údajů prováděny ve služebních vozidlech v diskrétní zóně. U zbylých třech osob, včetně žalobce, byly s ohledem na nastalou situaci lustrace prováděny jednotlivě v prostoru silniční kontroly. Jelikož po ukončení kontroly nebyly shledány důvody k dalším opatřením či omezením, bylo autobusu umožněno z místa silniční kontroly odjet. Silniční kontrola tak byla ukončena kolem 22.00 hod.

13. V dané situaci se jednalo o aplikaci několika oprávnění policie v rámci dopravně - bezpečnostní akce. Policie při výkonu své pravomoci, a jsou-li k tomu zákonné důvody, nemusí využívat vždy pouze jediné oprávnění, ale může s ohledem na konkrétní situaci samozřejmě aplikovat přiměřeně ta oprávnění, jež jsou v danou chvíli efektivní k dosažení účelu prováděného úkonu. Rozhodně tak nelze tvrdit, že by policie postupovala šikanózně a jakkoliv překročila své pravomoci.

14. Žalovaný uvedl, že termín „dopravně - bezpečnostní akce“ je běžně užívané označení pro činnost policie zaměřenou primárně na ochranu bezpečnosti a veřejného pořádku při provozu na pozemních komunikacích. V praxi se dopravně - bezpečnostní akce realizuje zvýšeným dohledem policie na vytipovaných úsecích pozemních komunikací po určitou dobu. Policie při dopravně - bezpečnostních akcích postupuje v mezích své obecné působnosti dle ustanovení § 2 zákona o policii a zároveň na základě

oprávnění, která jí na úseku zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích svěřuje například v ustanovení § 124 odst. 9 zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o provozu na pozemních komunikacích“). Dopravně - bezpečnostní akce mají hlavně preventivní charakter a týkají se v první řadě dodržování pravidel silničního provozu, dohledu nad bezpečností a plynulostí provozu na pozemních komunikacích a kontroly dodržování povinností účastníků a pravidel provozu na pozemních komunikacích. Policie se v rámci této činnosti může zaměřit na určitý okruh (např. nákladní vozidla, prostředky hromadné dopravy, motocykly aj.) nebo na určitá jednání účastníků silničního provozu (rychlost, požívání alkoholu či jiných omamných látek aj.). Jelikož na pozemních komunikacích nemusí docházet pouze k porušování pravidel provozu na pozemních komunikacích, může být součástí dopravně - bezpečnostních akcí rovněž kontrolní a dohledová činnost nad dalšími oblastmi veřejného pořádku, které spadají do působnosti policie (kontrola migrace, kontrola pobytu cizinců, pátrání po osobách a věcech aj.) nebo jiných orgánů státní správy, které pak poskytují policii součinnost (celní správa, inspekce životního prostředí, veterinární správa aj.). Dopravně - bezpečnostní akce bývají realizovány hlavně v časových obdobích nebo v situacích, kdy lze předpokládat zvýšený výskyt rizikových jevů v rámci silničního provozu a případně další možné ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti. Může se jednat o určitá pravidelná časová období (např. státní svátky, letní prázdniny, zimní období aj.) nebo také o více či méně (nebo vůbec) se opakující akce hromadného charakteru (kulturní, sportovní, společenské aj.), kde lze předpokládat účast většího množství osob a jejich pohyb (přesun) po pozemních komunikacích.

15. Žalovaný konstatoval, že s ohledem na veřejně dostupné či organizátory prezentované informace o samotné akci Klimakemp a o obdobných akcích v zahraničí bylo možné předpokládat, že na území Ústeckého kraje dojde ke zvýšenému pohybu osob a vozidel, včetně vozidel hromadné dopravy. Z tohoto důvodu byla ode dne 20. června 2017, tedy den před oficiálním zahájením Klimakempu, kdy se předpokládal příjezd účastníků, realizována předmětná dopravně - bezpečnostní akce. Jelikož Klimakemp byl prezentován jako akce s výrazným mezinárodním prvkem, který navazuje na obdobné akce a události v okolních státech (Německo, Rakousko), vycházela policie z toho, že se Klimakempu bude účastnit rovněž větší počet cizích státních příslušníků. Toto bylo dovozováno rovněž z provázanosti organizátora Klimakempu - občanského hnutí Limity jsme my - s obdobným uskupením Ende Gelände, které je aktivní v Německu a na jehož akcích čeští organizátoři aktivně participují.

16. Žalovaný v této souvislosti poukazuje na to, že organizátoři Klimakempu se stejně jako uskupení Ende Gelände hlásí k využívání metod tzv. přímé akce, což je způsob vyvíjení nátlaku na subjekt, vůči němuž akce směřuje (velmi často stát). Tento nátlak může a často bývá realizován formami, které jsou na hraně zákona či zákon dokonce překračují. Jak uvádí sami organizátoři Klimakempu ve svém manifestu, mezi nástroje přímé akce počítají například nenásilné blokády, pasivní odpor, případně občanskou neposlušnost. Účelem těchto akcí je aktivně a vědomě se konfrontovat se zákony a se společenskými konvencemi ve jménu legitimních cílů. Právě blokády důlních zařízení, zařízení důležitých pro provoz elektráren či snaha alespoň dočasně zastavit v dané lokalitě provoz těchto zařízení byly a jsou imanentní součástí výše zmíněných akcí. Ačkoliv podle prohlášení organizátorů mají mít přímé akce striktně nenásilný charakter, nelze vyloučit, že se na nich podílející osoby nedopouští protiprávního jednání, minimálně na úrovni přestupku. O

průběhu těchto přímých akcí v zahraničí svědčí veřejně dostupná videa hnutí Ende Gelände.

17. Opomenout z hlediska plnění úkolů policie není možné ani to, že na Klimakempu se rozhodly veřejně participovat rovněž subjekty, které jsou hodnoceny jako levicově extremistické (například Anarchistická federace) a v tomto smyslu představují určité bezpečnostní riziko.

18. Na základě výše uvedených důvodů bylo přistoupeno k tomu, že do předmětné dopravně - bezpečnostní akce byla zapojena i cizinecká policie, která se zaměřovala jak na oblast pobytové kontroly, tak na pátrání po osobách, které jsou zavedeny v cizineckém informačním systému „*Evidence nežádoucích osob*“ z důvodu účasti na obdobných akcích v zahraničí, na nichž se dopustily protiprávního jednání.

19. Dopravně - bezpečnostní akce byla cílena hlavně na vozidla hromadné přepravy osob. Díky výše popsaným poznatkům, které měla policie k dispozici, existovalo podezření, že by v dotčeném autobuse mohly být osoby, které se na území České republiky zdržují v rozporu s právním řádem České republiky, případně hledané či pohřešované osoby. Proto bylo využito oprávnění k zastavení a prohlídce vozidla dle ustanovení § 42 odst. 3 písm. a) zákona o policii. Při samotné kontrole autobusu a jeho řidiče bylo užito oprávnění podle ustanovení § 124 odst. 10 písm. a), f) a h) zákona o provozu na pozemních komunikacích, ve znění účinném do 30. června 2017.

20. Policisté v návaznosti na důvody, které je opravňují k zastavení a prohlídce vozidla, provedli kontrolu cestujících, včetně žalobce, za využití oprávnění podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. b) a e) zákona o policii. Oprávnění dle ustanovení § 63 odst. 2 písm. b) zákona o policii je aplikovatelné právě při činnostech zaměřených na preventivní odhalování cizinců bez povolení k pobytu na území České republiky, přičemž prostředky hromadné přepravy osob bývají velmi častým místem, kde k jejich odhalení dochází.

21. Citované ustanovení zákona o policii je součástí systému pobytové kontroly podle ustanovení § 167 odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, mimo jiné jako jedno z tzv. kompenzačních opatření v souvislosti se zrušením ostrahy státních hranic. Policie je rovněž na základě tohoto ustanovení oprávněna provádět tuto pobytovou kontrolu za účelem zjištění, zda cizinci dodržují povinnosti stanovené tímto zákonem.

22. Na základě výše uvedených poznatků byla důvodem provedeného úkonu dle ustanovení § 63 odst. 2 písm. b) zákona o policii rovněž nutnost provést kontrolu osob, zda nejsou vedeny v cizineckém informačním systému „*Evidence nežádoucích osob*“, tedy osob, kterým není umožněn vstup na území České republiky kvůli minulým protiprávním jednáním. Uvedené postupy plně korespondují rovněž s čl. 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), podle kterého se zrušení ochrany vnitřních hranic nedotýká výkonu policejních pravomocí příslušnými orgány členských států podle jejich vnitrostátních právních předpisů, pokud výkon těchto pravomocí nemá účinek rovnocenný hraničním kontrolám.

23. Oprávnění dle ustanovení § 63 odst. 2 písm. e) zákona o policii bylo v rámci předmětné dopravně - bezpečnostní akce spíše doplněním výše uvedeného postupu, a to právě v souvislosti s podezřením na možný výskyt osob v pátrání. K průběhu kontroly lze

sdělit, že policista nemá zákonnou povinnost sdělovat přímo konkrétní osobu, po níž je pátráno. Vždy bude záležet na situaci a konkrétních okolnostech, například aby nedošlo ke zmaření účelu prováděného úkonu či účelu samotného pátrání.

24. Žalovaný uznal, že odůvodnění policistů k využití oprávnění podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. e) zákona o policii bylo v místě kontroly až příliš obecné a nekonkrétní. Avšak s ohledem na to, že odůvodnění se díky zaměření diskuse s kontrolovanými osobami týkalo pouze tohoto oprávnění, není možné z něj dovozovat nezákonnost postupu jako celku.

25. Přiměřenost postupu byla zachována, i když žalobce odmítl zákonné výzvě vyhovět, jelikož mu byl ze strany policistů poskytnut čas k nápravě. Policistům následně plně postačoval nejméně zatěžující způsob ověření totožnosti, který umožňoval pokojný průběh splnění jeho povinnosti, tedy sdělení základních identifikačních údajů bez nutnosti fyzického předložení úředního dokladu totožnosti. Policisté rovněž na žádost další osoby v autobuse poskytli svá osobní evidenční čísla, která slouží k individuální identifikaci policisty ve službě.

26. Žalovaný dále uvádí, že z obsahu žaloby nijak nevyplývá, že by se policisté zabývali nebo konfrontovali žalobce s jeho osobními názory nebo postoji, když k uvedenému ani neexistuje žádný zákonný důvod a oprávnění. Není proto zřejmé, jakým úkonem by mělo být zasaženo do svobody myšlení a svobody projevu žalobce. K žalobci tvrzenému zásahu do svobody pohybu pak žalovaný uvádí, že doba, po kterou byl žalobce nucen setrvat na místě kontroly, byla přímo ovlivněna průběhem zásahu a zejména prvotním odmítavým přístupem žalobce a dalších osob k zákonné výzvě k prokázání totožnosti.

III. Jednání ve věci

27. První jednání ve věci se konalo dne 17. 10. 2019. Žalobce na něm reagoval na vyjádření žalovaného a doplnil žalobu. Namítl, že hromadné perlustrování v takovém rozsahu a takovým způsobem, jak bylo prováděno, nemá místo v demokratické společnosti právního státu. Ten má vykonávat veřejnou moc v mezích vymezených čl. 2 odst. 2 Listiny a čl. 2 odst. 3 Ústavy s omezením, které vyplývá dle čl. 4 odst. 4 Listiny. Demokratický právní stát však ze své povahy zásadně nemá a nesmí občany kontrolovat. Neshromažďuje informace o tom, kdo se účastní jakých společenských akcí, kde se nachází a s kým se baví. Tento princip je stanoven ve čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny.

28. Žalobce konkrétně uvedl, že žalovaný ve svém vyjádření ze dne 15. listopadu 2017 uvedl, že žalobce, potažmo všichni ostatní cestující v autobuse byli perlustrováni na základě ustanovení § 63 odst. 2 písm. b) a e). Žalobce však podle zákonného důvodu dle písm. b) ztotožněn nebyl. Na videích, kterými žalobce disponuje, tento zákonný důvod ani nezaznívá. Důkazy, které navrhuje žalovaná, považuje žalobce za zcela irrelevantní a navrhl je proto neprovádět, protože se týkají v té době teprve připravovaného Klimakempu 2019, popř. jiné zahraniční akce Ende Gelände. Žalobce poukázal na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2014, č. j. 2 As 35/2014 – 109 a má za to, že projevy policistů na předkládaných videozáznamech prokazují, že ti v předmětnou chvíli nedisponovali jakýmkoliv nutným vodítkem o tom, že by žalobce, a spolu s ním všichni ostatní cestující (dle žalovaného 23 osob), odpovídali popisu hledaných (či pohřešovaných) osob.

29. Žalobce vyjádřil své přesvědčení, že hledané či pohřešované osoby, popř. cizinci bez povolení pobytu, by se snad jen stěží nacházely dne 20. června 2017 v objednaném a

předem avizovaném autobuse společně s ostatními účastníky Klimakempu na cestě k zahájení tábora. Tyto osoby by zřejmě zvolily co nejdiskrétnější cestu.

30. Žalobce je přesvědčen, že skutečným důvodem byla zaujatost a zastrašování environmentálního hnutí ze strany Policie ČR - Krajského ředitelství Ústeckého kraje. Podle žalobce však žalovaný pominul charakteristiku tábora Klimakemp 2017. Ten byl avizován a uskutečněn na dobu pěti dní, kdy hlavní těžiště tábora bylo ve vzdělávání, konkrétně v pořádání přednášek a workshopů na aktuální témata klimatické krize a klimatické spravedlnosti. Další vzdělávání probíhalo prakticky - ukázkou udržitelnosti v podobě instalace mobilních solárních panelů, větrné a vodní turbíny, mobilních kompostovatelných toalet, veganského jídla z místních zdrojů atd. Významný důraz byl kladen na propojení co nejširšího spektra občanů, a to včetně místních lidí, postižených těžbou uhlí a změny klimatu nejvíce, kteří chtějí a potřebují chránit životní prostředí, tak, aby se mohli společně seznámit a diskutovat další směřování ohledně celosvětových i republikových přírodně-sociálních problémů.

31. Žalobce poukázal na to, že Policie na jednu stranu tvrdila, že sesbíraná data pravděpodobných budoucích účastníků nebudou jinak využita a nebudou sdílena s jinými složkami. Na jednu stranu argumentuje preventivní funkcí dopravně-bezpečnostní akce po dobu trvání celého Klimakempu, na druhou stranu popírá, že by údaje byly využity jindy, než v okamžiku daného ztotožňování. Podle názoru žalobce buď šlo policii o preventivnost dopravně bezpečnostní akce, anebo policie lže a záměrně sestavuje paušalizované seznamy občanů, kteří se zasazují o ochranu životního prostředí a toto jednání opírá o účelově zmíněnou zákonnou licenci, avšak bez reálných podkladů. Aby mohlo být o motivech a přesném počínání Policie více jasno, navrhl žalobce soudu provést jako důkaz policejní rozkazy, kterými byly vyhlášeny všechny dopravně bezpečnostní akce, konající se od 20. června 2017 do 25. června 2017 v Ústeckém kraji. Konkrétní jméno takovéto dopravně bezpečnostní akce, to, jak znělo její zadání a vnitřní charakteristika, včetně podkladů, může být velice přesným vodítkem o pravých důvodech paušálních perlustrací. K tomuto ještě navrhl provést důkaz případnou zaznamenanou radiovou, textovou či jinou komunikací policie, kupř. řídicího štábu a hlídky, která provedla zásah.

32. Žalobce dále uvedl, že na přístupových cestách do obce Horní Jiřetín byly po několik dní prováděny tzv. silniční kontroly, avšak vždy bezpodmínečně spojené s perlustrací všech osob ve vozidle, nikoliv pouze řidiče. Technický stav vozidel přitom obvykle nebyl vůbec zkoumán. Žalobce upozorňuje na § 43 zákona o policii a má za to, že ani tyto podmínky nebyly splněny. Byly prováděny i perlustrace pěších osob např. před obchodem v obci a dále i uprostřed obecní hlavní silnice, kdy byla kontrolována několikrát za den opakovaně projíždějící auta. Zasahující policisté přitom při žádosti o sdělení důvodu, na kterých se perlustrace zakládaly, odpovídali buď zcela vágně, nebo dokonce i v očividném rozporu. Vždy však byl zákonný důvod vzpomenut ex post. K tomuto žalobce navrhl provést důkaz videem s názvem "Silniční hlídka 4-3" a "Silniční hlídka 5-1", na kterých jsou zaznamenána dvě ztotožnění z několika, kterým byl podroben zástupce žalobce.

33. Samotný žalobce byl nadto během zhruba tří až čtyř dní perlustrován dvakrát až třikrát. Jako důkaz k tomuto žalobce navrhl provést svědectví ostatních účastníků. Policie podle žalobce postupovala v souladu se zájmy energetických společností, když používala vozidla těchto společností k přepravě policistů i zajištěných aktivistů, konala společně

hlídky se security a dokonce v několika případech umožnila security zaměstnancům těchto společností dopustit se nezákonného jednání, jak např. vyplývá z videa "Security v dole".

34. Žalobce dále požaduje likvidaci veškerých pořízených záznamů v souvislosti s nezákonným zásahem, protože pořízením těchto záznamů bylo zasaženo do práva na informační sebeurčení žalobce, kdy se navíc vše událo během nezákonného zásahu. Tento zásah, právě i pouhým držením (a možným užíváním) záznamů, stále trvá a žalobce požaduje také vydání výroku příkazujícího, ve kterém je nařízeno zničení těchto záznamů a také informování o tomto zničení. Ke stejnému závěru v podobné situaci došel také Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 27. 8. 2014, č. j. 2 As 35/2014 109. V bodě 29 tohoto rozsudku bylo přisvědčeno souběhu určovacího výroku na nezákonnost zásahu a příkazujícího výroku na obnovu stavu před zákonem. V tomto tedy Nejvyšší správní soud přisvědčil rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 1. 2014, č. j. 11 A 69/2013. Existenci takových souběhů pak potvrzuje i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. února 2015, č. j. 7 As 286/2014 - 38, resp. jemu předcházející rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. prosince 2014, č. j. 10 A 99/2014 - 99.

35. Žalovaný ve vyjádření k žalobě a k jejímu doplnění uvedl, že policejní akce byla dopravně bezpečnostním opatřením v souvislosti s akcí Klimakemp 2017. Žalovaný sice vnímá vzdělávací rozměr akce, ale musí také vnímat akci z pohledu bezpečnostního sboru plnicího funkce policie podle § 2 a § 10 zákona o policii. Žalovaný uvedl, že před zahájením akce se organizátoři akce Klimakemp 2017 otevřeně hlásili při komunikaci s policií, s těžebními společnostmi a ve svých veřejných prohlášeních k tomu, že budou porušována pravidla českého právního řádu. Poukázal na to, že příslušníci hnutí „Limits jsme my“ se hlásí k metodě přímé akce, znamenající hraniční až nezákonnou konfrontaci se státní mocí. Informace o uskupení Ende Gelände, se kterou hnutí spolupracují, poskytovaly předobraz, jakým způsobem budou akce v České republice probíhat, všechny skupiny se hlásí ke globálnímu pojetí protestů, čekal se zvýšený pohyb cizinců. Z toho tedy Policie České republiky vycházela, a proto bylo vyhlášeno v Ústeckém kraji bezpečnostní opatření; žalovaný připomněl, že obdobně se vychází při jiných bezpečnostních akcích (rizikové fotbalové zápasy), kdy je předem známo, že se akce budou hlásit problémové osoby.

36. Žalovaný namítl, že uvedenou akcí nešlo o zastrašování a ani o cílené zaměření na environmentalisty a ekologické akce. Policie a organizátoři spolupracovali, byli upozorněni, že akce vůči důlním společnostem jsou nezákonné. Poukázal na to, že podle rozsudku Městského soudu ze dne 8. 10. 2019, sp. zn. 11 A 17/2019 může policie k prokazování totožnosti přistoupit i preventivně, pokud disponuje informacemi o rizikovitosti akce. Akce Klimakemp 2017, 2018 a 2019 rizikové akce byl z hlediska porušení veřejného pořádku. Žalovaný navrhl doplnění důkazů o videozáznam se sdělením důvodů na § 63 odst. 2 písm. b) na začátku komunikace před vstupem do autobusu. Pokud jde o odůvodnění k § 63 odst. 2 písm. e), žalovaný uznal, že není tak jasné a zřejmé, avšak má dále za to, zda je odůvodnění důvodu k prokázání totožnosti natolik nedostatečné a závažné, aby zakládalo nezákonnost postupu policie jako celku. Je i toho názoru, že policisté postupovali klidně, neútočili na názorové postoje účastníků, tím je podtržena preventivnost toho jednání.

37. Na jednání dne 17. 10. 2019 provedl městský soud ty důkazy, které se podle návrhů procesních stran přímo týkaly předmětu řízení – tj. výzev policistů vůči žalobci k prokázání totožnosti a odůvodnění těchto výzev. Městský soud tak provedl důkaz videozáznamy označenými jako „bus1-1“, „bus1-2“ a „bus1-3“ zachycujícími průběh ztotožňování osob v autobusu a dále úředním záznamem Policie ČR, Krajského ředitelství

Ústí nad Labem ze dne 20. 6. 2017, č. j. KRPU-8-20/ČJ-2017-040022. Z něj vyplývá, že „dne 20.06.2017 v době od 19:00 hodin do 22:00 hodin se zúčastnila hlídka KRPU, OCP, OPKPE Ústí nad Labem ve složení prap. [X], pprap. [X] a pprap. [X] dopravně-bezpečnostní akce v součinnosti s policisty dálničního oddělení Řehlovice. Během akce bylo rozhodnuto velitelem akce npor. [X] (zástupce vedoucího dálničního oddělení Řehlovice) o kontrole autobusu Mercedes Benz TRAVEGO RHD 632, RZ: x, bílé barvy. Autobus byl zastaven hlídkou dálniční policie Řehlovice na silnici E13, na výjezdu z obce Most směrem na obec Souš, u zastávky tramvaje před odbočkou na Litvínov. Policisté dálničního oddělení Řehlovice po zastavení autobusu provedli kontrolu vnitřních prostor vozidla a kontrolu totožnosti řidiče a cestujících osob. Následně předali policistů OCP Ústí nad Labem doklady totožnosti řidiče a cestujících. Jednalo se o státní příslušníky ČR, Slovenska a několik občanů Itálie a Maďarska. Na pokyn velitele DBA [X] provedli policisté OCP Ústí nad Labem na základě ustanovení § 63 odst. 2 písm. b) zákona č. 273/2008 Sb., kontrolu pravosti předložených dokladů, kontrolu oprávnění k pobytu na území ČR u prověřovaných cizinců a rovněž bylo provedeno zavedení výsledků kontroly do systému PČR KONTROLA 2, s negativním výsledkem. Během výše uvedených služebních úkonů ze strany policistů OCP UL a dálničního oddělení Řehlovice bylo ze strany cestujících autobusu sděleno, že provedená kontrola vozidla a osob neodpovídá pravomoci policie a bude přikročeno ke stížnosti a žalobě na postup PČR. Ze strany cestujících byli policisté nahráváni na mobilní telefony a fotografováni.“

38. Na jednání dne 30. 1. 2020 provedl městský soud důkaz listinou „ROZKAZ ředitele Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje ze dne 15. června 2017, kterým se vyhláší akce KLIMAKEMP“ (dále jen „rozkaz“). Dále městský soud provedl důkaz prezentacemi uskupení Limity jsme my (Manifest, O nás) a Anarchistické federace – článkem „Změřme systém, ne klima!“ Uvedené důkazy provedl městský soud k návrhu žalovaného, který poukázal na to, že disponoval reálnými poznatky o tom, že se akce Klimakemp 2017 mohou účastnit i zahraniční účastníci a že v souvislosti s touto akcí může dojít narušení bezpečnosti a veřejného pořádku. Prezentace „Klimakemp 2017“, „Czech Climate Camp“, „Ende Gelände - Who We are“ a „Za klimatickou spravedlnost“ od uskupení Anarchistické federace městský soud neprováděl pro nadbytečnost, neboť uvedené tvrzení žalovaného a rozhodné skutečnosti byly zjištěny již z provedených prezentací.

39. Městský soud dále shledal, že k prokázání výzvy vůči žalobci a k jejím okolnostem postačí již předložené videozáznamy a není k tomu třeba dalších svědeckých výpovědí. Dále taktéž neprovedl důkazy, které zjevně nesouvisely s předmětem řízení – tj. s výzvou policie učiněnou vůči žalobci k prokázání totožnosti. Neprovedl tedy důkaz videozáznamy „Security v dole“ (video dokumentující nečinnost policie při zásahu ochranky v dole Bílina), „Silniční hlídka 4-3“, „Silniční hlídka 5-1“ a „silnice 1-1“ (videa o výzvách policie ke ztotožnění zástupce žalobce či jiných osob) a „Ende Gelände“ (videa o akcích uskupení Ende Gelände) – zde městský soud shledal, že k prokázání charakteristiky uskupení a projevů jeho sympatizantů postačí již provedené prezentace.

40. Další důkazy (záznamy o komunikaci hlídky se štábem či jiným videozáznamem o průběhu ztotožňování žalobce) žalovaný přes výzvu městského soudu nepředložil s odůvodněním, že těmito podklady nedisponuje, neboť tyto záznamy byly již dříve zničeny.

41. K prokázání vzniku a existence záznamů o lustraci osob žádný důkazní návrh nebyl uplatněn; o důvodnosti tohoto žalobního návrhu proto městský soud uvažil toliko z hlediska zákonných ustanovení (viz níže).

42. V závěrečném návrhu žalobce v zásadě setrval na svém dosavadním a v řízení prezentovaném postoji. Poukázal na to, že lustrací osob došlo k tomu, že tyto osoby doživotně ztratily chuť spolupracovat a věřit policii, řada z těchto lidí se psychicky zhroutila a jediným prostředkem nápravy bylo podat proti zásahu žalobu. V těchto následcích tedy žalobce preventivnost policejní akce nepovažuje. Postup policie nebyl přiměřený, byl zaměřen na zastrašení a sběr a získávání poznatků o účastnících a jejich aktivitách. Zdůraznil, že při Klimakempu 2017 ani při následných obdobných akcí nebyl nikdo z účastníků obviněn z trestného činu, nelze je považovat ani extremisty. Žalovaný neprokázal, kolik bylo zadrženo či zkontrolováno cizinců. Žalobce dále uvedl, že environmentální aktivisté jsou po celém světě pronásledováni, přestože společnost změny vyžaduje, stíhaní jsou naopak tito aktivisté. V souhrnu pak připomněl, že vyžadování informací podloudným způsobem může vést k negativním následkům vytváření registrů na základě politického přesvědčení, vzdělání, náboženství, sexuální orientace a je třeba se tomu vždy bránit.

43. Žalovaný v závěrečném návrhu přisvědčil žalobci, že důvod podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. e) zákona o policii nebyl dán. Zastrahujícím prvkem však lustrace nebyla. Poukázal na to, že důvod podle § 63 odst. 2 písm. b) zákona o policii byl dán s ohledem na mezinárodní charakter akce, která byla první svého druhu v České republice. Kontrola byla dána z podezření, že se akce mohou účastnit osoby, které se na území mohou vyskytovat nelegálně. Policie jednala s osobami striktně podle zákona o policii, klidně, bez zastrašování. S osobami nebylo diskutováno o jejich ideologii. Přiměřenost zásahu nebyla dána ideologicky, ale měla bezpečnostní charakter.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

44. Podle ustanovení § 82 s. ř. s. platí, že „[k]aždý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.“ Podle ustanovení § 87 odst. 1 s. ř. s. platí, že „[s]oud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.“ Podle ustanovení § 87 odst. 2 věta první s. ř. s. platí, že „[s]oud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem.“

45. Žalobce se v projednávané věci domáhá jednak určení nezákonnosti zásahu spočívajícího ve výzvě a vynucení prokázání totožnosti žalobce a jednak nařízení likvidace veškerých pořízených záznamů o žalobci (obrazových, zvukových, písemných či jiných) pořízených v souvislosti s nezákonným zásahem.

46. Obsahem záznamů, jejichž likvidace se žalobce domáhá druhým žalobním petitem, mají být informace pořízené policií o žalobci (a o dalších osobách) v průběhu tvrzeného zásahu. Vzhledem k tomu, že městský soud má posoudit zákonnost zásahu spočívající v lustraci osob, je dílčí závěr o zákonnosti tohoto zásahu taktéž podstatný i pro posouzení toho, zda pořízení a existence záznamů o lustracích je trvajícím následkem tohoto nezákonného zásahu. Pokud by městský soud shledal nezákonným zásah spočívající ve výzvě k prokázání totožnosti, musel by vyhovět i žalobnímu návrhu na uložení povinnosti žalovanému zlikvidovat veškeré záznamy z předmětného zásahu, neboť bez splnění výzvy

by žalovaný nemohl následně provést ani záznam o lustraci žalobce (a dalších osob). Nejvyšší správní soud přitom uložení příkazu k odstranění záznamů již aproboval např. v rozsudku ze dne 27. 8. 2014, č. j. 2 As 35/2014 – 109, www.nssoud.cz, v němž v odst. 29 uvedl: „[...] v žalobě proti zásahu, který trvá nebo trvájí jeho důsledky či brozí jeho opakování, je možné domáhat se příkazujícího či zakazujícího výroku. Vzhledem k tomu, že pořízení záznamu osobních dat žalobce bylo nezákonným zásahem spočívajícím v porušení práva na soukromí, lze uchovávání takového záznamu považovat za trvání jeho důsledků, a proto byl městský soud oprávněn uložit stěžovatelce povinnost zničit tyto nezákonně získané záznamy.”

47. Městský soud je proto toho názoru, že nezákonnost zásahu spočívajícím ve výzvě k prokázání totožnosti je předpokladem pro s tím související požadavek žalobce na zničení záznamů, což lze podřadit pod právo žalobce požadovat navrácení v předešlý stav před zásahem, tj. do stavu, kdy lustrace vůbec nebyla provedena (srov. ustanovení § 87 odst. 2 s. ř. s.). V souladu s ustanovením § 87 odst. 1 s. ř. s. tedy městský soud při posouzení tvrzeného „stěžejního“ zásahu (výzva k prokázání totožnosti) a jeho důsledků (existence záznamů) vycházel ze skutkového a právního stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí.

48. Městský soud předesílá, že předmětem tohoto řízení je posouzení zákonnosti jednání hlídky policie při ztotožňování žalobce tak, jak jej žalobce vymezil svým žalobním návrhem. Pokud přitom žalobce poukazoval na program a pojetí akce Klimakemp 2017 a dovozoval, že skutečným důvodem pro lustraci osob měla být snaha policie zastrašit a šikanovat účastníky akce, městský soud zdůrazňuje, že žalobce se žalobou domáhal určení, že jednání policie vůči němu bylo excesivní. Úkolem soudu tedy bylo posoudit, za jakých podmínek a okolností policie jednala v místě a čase daného zásahu (tj. zda existoval důvod pro lustraci žalobce, jaké k němu existovaly podklady, zda policie postupovala přiměřeně či zda svého postavení nezneužila). S ryze individuálními okolnostmi zásahu tak, jak byly zjištěny a prokázány v projednávané věci, pak podle názoru městskému soudu přímo nesouvisí to, jaké mělo být celkové pojetí a náplň akce Klimakemp 2017 nebo to, jak postupovala policie v jiných případech na jiném místě a v jiném čase. Těmito okolnostmi se proto městský soud s ohledem na vymezený předmět žaloby ani nemohl zabývat. Přes uvedené je městský soud toho názoru, že ve věci nebyly prokázány důvodné pochybnosti o tom, že by policie při zásahu vůči žalobci neplnila své poslání, nebo naopak plnění svých pravomocí zneužila za účelem šikany žalobce – jak bude níže vysvětleno, bylo prokázáno, že policie disponovala legitimními podklady a poznatky pro vyhlášení policejní akce Klimakemp 2017, v rámci níž plnila své úkoly. Při samotném zásahu pak policisté postupovali přiměřeně.

49. Městský soud dále uvádí, že se nezabýval posouzením zákonnosti zastavení a prohlídky autobusu z hlediska ustanovení § 42 odst. 3 písm. a) zákona o policii a souvisejících ustanovení (zejména § 174 odst. 9, 10) zákona o pozemních komunikacích ve znění účinném do 30. 6. 2017. Ačkoliv žalobce v žalobě namítl překročení oprávnění vyplývajících z uvedených ustanovení ze strany zasahujících policistů, ze žalobního návrhu i z přednesů účastníků při jednání vyplývá, že se žalobce nedomáhal ochrany před zásahem spočívajícím v zastavení a prohlídce autobusu, ale naopak toliko v nezákonnosti uskutečnění výzvy k prokázání totožnosti ze strany policie v rámci dopravně - bezpečnostní akce zaměřené dle tvrzení žalovaného mj. na ochranu bezpečnosti a zabezpečení veřejného pořádku.

50. Městský soud k charakteru této akce z rozkazu (plán opatření, čl. 1 odst. 3) ověřil, že „z poznatků získaných Policií České republiky (dále jen „policie“) a z vyjádření svolavatele

[X] je zřejmé, že lze důvodně očekávat četné projevy občanské neposlušnosti, vědomého porušování právních předpisů České republiky, snahu o ochromení těžební činnosti kdekoli v těžebním prostoru severočeské hnědouhelné pánve, ochromení železniční dopravy vytěženého uhlí a výroby elektrické energie v některé tepelné elektrárně v Ústeckém kraji. Zároveň nelze vyloučit poškozování důlního zařízení, narušování veřejného pořádku, bezpečnosti silniční dopravy a obsazování jednotlivých technologických zařízení (rypadla, komíny, apod.) s velkoplošnými transparenty po celou dobu konání mezinárodní akce KLIMAKEMP 2017. Z tohoto důvodu vyhlásil ředitel krajského ředitelství na dobu od 17. června od 10.00 hodin do odvolání opatření, jehož cílem je eliminovat možná bezpečnostní rizika a zachovat klid a veřejný pořádek na území krajského ředitelství.“ Dále v části druhé, článku 6 Obecná instruktaž rozkaz uvádí, že „opatření směřuje především k ochraně života, zdraví a majetku zúčastněných i nezúčastněných fyzických i právnických osob, veřejného pořádku, bezpečnosti silničního a železničního provozu a k zajištění provozu těžební, dopravní a elektrárenské činnosti.“

51. Je tedy zřejmé, že policejní akce KLIMAKEMP 2017 nebyla ze strany Policie akcí primárně zaměřenou na bezpečnost v dopravě, ale na zabezpečení veřejného pořádku. Vycházejí z uvedeného a s odkazem na závěry, které Nejvyšší správní soud vyslovil v rozsudku ze dne 19. 9. 2019, č. j. 1 As 145/2018 – 38 týkající se totožné akce Klimakemp 2017 a v rozsudku ze dne 12. 4. 2017, č. j. 3 As 205/2016 – 38 (kde konstatoval, že policie zajišťující veřejný pořádek není správním orgánem, ale bezpečnostním sborem) či ze dne 1. 3. 2017, č. j. 6 As 256/2016 – 79 (v němž vyložil, že ve sporných případech je rozhodující převažující charakter určitého úkonu), soud dovodil, že žalovaným správním orgánem v projednávané věci je žalovaným správním orgánem podle § 83 s. ř. s. Ministerstvo vnitra jako správní orgán, který řídí veřejný ozbrojený bezpečnostní sbor; ke stejnému závěru dospěl Městský soud v Praze rovněž v jiném rozsudku ze dne 9. 4. 2019, č. j. 11 A 163/2017 – 96. Policisté povolání z různých organizačních součástí územního odboru Ústeckého kraje do služby v souvislosti s touto akcí tak byli členy ozbrojeného bezpečnostního sboru.

52. Pokud jde o meritum věci, z výše citovaného ustanovení § 82 s. ř. s. vyplývá, že pro aktivní legitimaci je nezbytné tvrzení, že žalobce byl přímo (1) zkrácen na svých právech (2) nezákonným (3) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle ustanovení § 82 a následujících s. ř. s. soudem poskytnout (obdobně srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 – 65).

53. O tom, že zásah policistů (který není rozhodnutím) směřoval vůči žalobci, není ve věci sporu – z provedených videozáznamů vyplývá, že žalobce byl opakovaně vyzván policisty k prokázání totožnosti (ač na záznamech žalobce zachycen není, žalobce městskému soudu sdělil, že autorem videozáznamu byl on sám), žalovaný ve vyjádření k žalobě ostatně sám potvrzuje, že žalobce a další 2 osoby odmítly totožnost prokázat. Žalobce je tedy nepochybně ve věci aktivně legitimován a jeho žaloba je věcně projednatelná.

54. Při věcném posouzení se městský soud zaměřil na zákonnost jednání policistů z pohledu zákonných podmínek pro lustraci osob.

55. Podle článku 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod platí, že „*státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví*“. Podle odst. 3 téhož článku platí, že „*každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá*.“ Podle článku 10 Listiny základních práv a svobod má každý „*právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno*“ (odst. 1), „*každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života*“ (odst. 2) a „*každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě*“ (odst. 3).

56. Zákon o policii poté vymezuje pravomoc a působnost Policie České republiky k provedení zmíněného článku 2 Listiny. Podle § 2 zákona o policii je obecným úkolem policie chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony. V této souvislosti je nutno podotknout, že podle § 13 zákona o policii je policista povinen před provedením úkonu poučit osobu dotčenou úkonem o právních důvodech provedení úkonu, a jde-li o úkon spojený se zásahem do práv nebo svobod osoby, také o jejich právech a povinnostech. Podle ustanovení § 11 písm. a) – c) je povinen policista postupovat tak, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma (písm. a), aby jejich rozhodnutím neprovést úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma (písm. b) a aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem (písm. c).

57. Jedním z nástrojů, který slouží policii k řádnému plnění úkolů, je i zjišťování totožnosti osob. Rozhodnými jsou přitom ustanovení § 63 odst. 1 a 2 zákona o policii, která vytvářejí zákonný rámec pro zjišťování identity osob významných pro plnění úkolů, ke kterým je policie zákonem povolána.

58. Podle ustanovení § 63 odst. 1 zákona o policii platí, že „*[p]rokázáním totožnosti se rozumí prokázání jména, popřípadě jmen, příjmení, data narození a v případě potřeby také adresy místa trvalého pobytu, adresy místa pobytu nebo adresy bydliště v zahraničí, rodného čísla a státní příslušnosti. Rozsah a způsob zjišťování osobních údajů musí být přiměřené účelu zjišťování totožnosti*“.

59. Konkrétní oprávnění policie k uskutečnění výzvy k prokázání totožnosti poté vyplývá z ustanovení § 63 odst. 2 zákona o policii. Podle tohoto ustanovení je „*[p]olicista oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu*

- a) podezřelou ze spáchání trestného činu nebo přestupku,*
- b) zdržující se v prostoru, o kterém lze důvodně předpokládat, že se v něm zdržují cizinci bez povolení opravňujícího k pobytu na území České republiky,*
- c) bezdůvodně se zdržující v bezprostřední blízkosti policií chráněného prostoru nebo v místě, z něhož lze tento prostor účinně ohrozit,*
- d) od níž je požadováno vysvětlení,*
- e) odpovídající popisu hledané nebo pohřešované osoby,*
- f) vstupující do policií chráněného objektu nebo prostoru anebo do místa, kam je policistou zakázán vstup, nebo z tohoto objektu, prostoru anebo místa vycházející,*

- g) která má na místě veřejně přístupném zbraň a je důvodné podezření, že zbraň může být užito k násilí nebo pobuřence násilím,*
- h) zdržující se v blízkosti místa, kde došlo ke spáchání trestného činu nebo přestupku, k požáru anebo jiné mimořádné události,*
- i) která má být předvedena na žádost příslušného orgánu podle jiného právního předpisu,*
- j) která je oznamovatelem podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku,*
- k) na žádost jiné osoby, která má na zjištění totožnosti právní zájem, jakož i osobu, která o prokázání totožnosti policistu žádá, a zjištěné osobní údaje předat osobě, která o prokázání totožnosti požádala, nebo*
- l) při plnění jiného úkolu, je-li to nezbytné k ochraně bezpečnosti osob a majetku, veřejného pořádku nebo pro předcházení trestné činnosti.“*

Pouze v těchto případech je tedy policista oprávněn vyzvat osobu k prokázání totožnosti. Městský soud podotýká, že ve svém rozsudku ze dne 11. 9. 2019, č. j. 11 A 17/2019 – 53 neshledal nezákonnost v případě výzvy ke ztotožnění učiněné podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. l) zákona o policii. Učinil tak ovšem v situaci, kdy vyzývané osobě byl v rámci akce Klimakemp 2018 sdělen právě tento důvod, tj. důvod podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. l) zákona o policii, a to na základě předchozích negativních poznatků policie o chování a jednání účastníků akce Klimakemp 2017. V projednávané věci je však posuzována zákonnost výzvy ke ztotožnění učiněné podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. e) /popř. též podle písm. b)/ zákona o policii, přičemž výzva z jiného důvodu učiněna nebyla (jak bude vyloženo níže). Závěry rozsudku městského soudu ze dne 11. 9. 2019, č. j. 11 A 17/2019 – 53, tedy nelze na projednávanou věc analogicky vztáhnout.

60. Žalovaný v projednávané věci tvrdí, že zákonným důvodem k výzvám policie byl především důvod podle § 63 odst. 2 písm. b) zákona o policii a teprve doplněním tohoto postupu byla výzva podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. e) zákona o policii. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2018, č. j. 1 As 145/2018 – 57, přitom platí, že: „[d]ůvod pro lustraci musí existovat již v době výzvy k prokázání totožnosti, nelze jej následně domýšlet, či vytvářet jen proto, aby byl „nějaký“ důvod sdělen; jeho sdělení tedy nesmí být samoučelné. V této souvislosti je nutno podotknout, že podle § 13 zákona o policii je policista povinen před provedením úkonu poučit osobu dotčenou úkonem o právních důvodech provedení úkonu, a jde-li o úkon spojený se zásahem do práv nebo svobod osoby, také o jejich právech a povinnostech.“

61. Žalobce k prokázání svých žalobních tvrzení navrhl městskému soudu 3 videozáznamy. Záznam označený jako „bus1-1“ o délce 3 minut a 18 vteřin zachycuje 2 policisty pohybující se ve střední uličce autobusu, kteří vedou rozhovor s několika cestujícími. Cestující se ve vedení rozhovoru střídají, vzájemně na sebe navazují či se jejich promluvy překrývají. Nahrávka začíná dotazem cestujícího na důvod kontroly dokladů, na to odpovídá jeden z policistů slovy: „[k]e zjišťování totožnosti, jestli nejste v pátrání a podobně.“ Cestující následně zpochybňuje toto oprávnění a dotazuje se na to, po kom policie pátrá. Cestující namítají, že policista před chvílí uváděl, že jde o dopravní akci, načež policista uvedl, že: „[c]ílem dopravně bezpečnostní akce je kontrola autobusu momentálně, to je zaměření, a posádek ve vozidle.“ Policista následně vyzval dalšího cestujícího k prokázání totožnosti, načež se cestující opět zeptal na důvod, policista namítl, že „důvod již vysvětlil a odkázal na ztotožňování podle ustanovení § 63 zákona o policii.“

Cestující se dále ptají na to, s kým policista ztotožňuje, načež policista odpovídá, že: „[s] *Vámi a ještě s evidencí, evidencí obyvatel [...], jestli náhodou neprocházíte tím pátráním.*” Na námitku, že policisté musí ztotožňovat s konkrétní osobou, policista uvádí, že konkrétní osoby má právě v evidenci přístupné v tabletu ve vozidle. Cestující se dále zeptali, zda je to náhoda, že jsou policisté zrovna v tomhle autobuse, načež policista uvedl, že to náhoda není, že mají kontrolu zaměřenou na autobusy. Na dotaz, zda policisté paušálně kontrolují všechny v autobuse, policista přisvědčil s tím, že „*si to potřebuje prověřit s evidencí.*“ Ostatní komunikace zachycená v této videonahrávce byla opakováním již řečeného, další relevantní okolnosti tedy městský soud z uvedené nahrávky nezjistil.

62. Nahrávka označená jako „bus1-2“ o délce 25 vteřin zachycuje rozhovor mezi policisty a jednou z cestujících. Předmětem rozhovoru bylo to, že cestující může podat stížnost a že policisté odmítají sepsat úředním záznam o „*tom, co se tady stalo*“ (pozn. městského soudu - tím zřejmě bylo míněno zastavení autobusu a lustrace cestujících).

63. Třetí nahrávka označená jako „bus1-3“ o délce 19 minut a 6 vteřin zachycuje situaci v autobuse detailněji. Policisté stojí ve střední uličce autobusu a vedou rozhovor s cestujícími. Nahrávka začíná výzvou prvního policisty vůči jednomu cestujícímu k legitimaci, ten ji odmítá a jiný cestující namítá, že policisté nemohou paušálně legitimovat všechny cestující v autobuse, načež policista odkazuje na ustanovení § 63 odst. 1 zákona o policii, cestující dále trvá na uvedení konkrétního důvodu a policista na to uvádí, že: „*Důvod je takový, že policie má oprávnění žádat poskytnutí totožnosti [...]* *dopravní policie se zabývá kontrolou autobusu, co se týká technického stavu autobusu a tak dále, to teďka momentálně probíhá, co se týká aktivit řidiče, to taky proběhlo [...], dál co se týče osádky, tak máme i důvod i oprávnění zkontrolovat tu osádku vozidla, jestli náhodou [...]* *nesrozumitelná část...* *, jestli třeba vy nejste v pátrání.*“ Policista dále uvádí, že i kdyby cestovaly v osobním vozidle pouze dvě osoby, je policie povinna i oprávněna ztotožnit osoby, což se uplatní i v případě autobusu. Na opakovaný dotaz, na základě jakého důvodu tak činí, policista uvádí, že už to řekl, že „*je to důvod ověření, jestli nejste v pátrání, jestli nejste pohřešovanou osobou, jestli nejste hledaný.*“ Na námitku, že policie musí pátrat po konkrétní osobě, policista poukazuje na to, že osob v evidenci je velké množství. Policisté uvedli, že jde o běžnou praxi. Následně se rozhovor „zacyklil“ v tvrzeních policistů, že jsou oprávněni ztotožňovat všechny cestující a v odpovídajícím opačném tvrzení cestujících s tím, že se v rozhovoru objevilo několik vedlejších, pro řešenou věc nepodstatných, témat. Druhý policista poté upozorňuje na to, že jde o pátrání po osobách a věcech a že bez legitimace cestujícího nemůže vědět, zda není tato osoba v evidenci. První policista doplňuje, že osob v pátrání je přes tisíc a že si je nemůže pamatovat a že jde o běžné úkony. První policista dále uvádí, že tuto práci dělá 11 let a že při každé akci zaměřené na autobusy ztotožňovali celou osádkou, ať už z důvodu nelegální migrace a podobně. Na otázku cestujícího, zda je migrant ze Sýrie, první policista uvedl, že ne, že to řekl pouze jako příklad. Policista následně vysvětluje, že pokud mu nebude poskytnuta součinnost ke ztotožnění, budou cestující odvezeni na nejbližší oddělení policie ke ztotožnění. Rozhovor se dále stočil k tématu sdílení informací získaných legitimací a vrátil se zpět k důvodu legitimace, přičemž první policista uvedl, že důvodem je dopravně bezpečnostní akce, která se vztahuje i na posádku, že se nedopustili žádnou přestupku a že si musí ověřit, zda cestující nejsou v pátrání. Po opětovném odmítnutí ztotožnění k opětovné výzvě policistů se rozhovor stočil k tématu důvodného podezření, které policisté shledali v tom, „*jestli náhodou nejste pohřešovaní, v pátrání a podobně.*“ Jedna cestující následně namítla, že policisté musí sdělit, jaké konkrétní hledané osobě je cestující podobný. To policista odmítl s poukazem na

ochranu osobních údajů a s tím, že nemůže vědět, jaké osobě z hledaných může být cestující podobný, od toho je evidence. To cestující vyhodnotili jako „nedůvodné“ podezření. Nahrávka končí poslední výzvou k legitimaci cestujících s poučením, že v případě odmítnutí bude ztotožnění provedeno na nejbližším oddělení policie. K tomu se cestující postavili odmítavě a policista rozhovor ukončil odchodem.

64. Žalovaný svá tvrzení prokazuje podklady týkajícími se veřejných prohlášení a projevů uskupení „*Limity jsme my*“, Anarchistické federace dostupných na webových stránkách uskupení. Z těchto prezentací městský soud zjistil, že nepochybně existuje určité sepětí a provázanost uskupení „*Limity jsme my*“, Ende Gelände a Anarchistické federace. Tato uskupení dle své prezentace opakovaně brojí proti těžbě uhlí, v této souvislosti vyzývají k nenásilným akcím a k projevům občanské neposlušnosti, hlásí se k účasti na Klimakempu 2017. Žalovaný dále taktéž tvrdí, že akce Klimakemp 2017 se mohli účastnit i zahraniční účastníci, kteří s ohledem na svou předchozí činnost mohli představovat bezpečnostní riziko a mohli být vedeni v „*Evidenci nežádoucích osob*“, konkrétně k tomuto tvrzení však žalovaný nepředložil žádný přímý důkaz; tato skutečnost tedy nebyla přímo prokázána a zůstala spíše v rovině předpokladů, odhadů a spekulace o možné účasti těchto zahraničních osob.

65. Městský soud je toho názoru, že poznatky, kterými policie disponovala (a které vyplývají z provedených důkazů) z obdobných akcí nepochybně mohly oprávněně vést k samotnému vyhlášení bezpečnostní akce Klimakemp 2017, v jejímž rámci policie plnila úkoly podle § 2 zákona o policii a své úkony koncentrovala do spádové oblasti kolem Horního Jřetína, kde se tato akce konala. Z důkazů (zejména z rozkazu) poté vyplynulo, že policejní akce byla zaměřena na zabezpečení veřejného pořádku, bezpečnosti a předcházení škodám na majetku a nebyla zaměřena na pátrání po hledaných a pohřešovaných osobách. Do akce byli rozkazem povoláni i příslušníci cizinecké policie a její technika (srov. rozkaz - Plán opatření čl. 2 odst. 5 písm. h, i, j), čl. 3 odst. 3 písm. g)); při nařízení rozkazu tedy bylo počítáno s úkony policie i na úseku cizineckého práva, mezi které nepochybně spadají i kontroly pobytového oprávnění cizinců na území České republiky.

66. Městskému soudu z dokazování vyplynulo, že v případě policejní akce Klimakemp 2017 mohl být naplněn toliko důvod ke ztotožnění osob podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. b) a l) zákona o policii. Dále proto posoudil, zda obstál důvod k lustraci, který policisté žalobci sdělili podle ustanovení § 13 zákona o policii. Shledal přitom, že odůvodnění výzev policie nelze paušálně dovodit ze zmíněného rozkazu - ten pouze obecně definuje, že účelem akce bylo zajistit bezpečnost a veřejný pořádek i s ohledem na předpokládanou mezinárodní účast na Klimakempu 2017. Rozkaz v plánu opatření v článku 10 „Právní rámec zákroku“ v odst. 8 poukazuje na oprávnění policie podle ustanovení § 63 zákona o policii vyzvat osobu k prokázání totožnosti a v článku 11 shrnuje nejčastější delikttní jednání, které přichází do úvahy na akci Klimakemp 2017, ani v této části však městský soud neshledal, že by samotný rozkaz dostatečně konkrétně odůvodňoval lustraci právě žalobce. Lze tedy sice pochopit možnou motivaci policie vedoucí k výzvám k prokázání totožnosti i podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. b) zákona o policii, nicméně takto nelze prokázat, zda tento důvod byl žalobci současně s výzvou sdělen. Jediným konkrétním podkladem, kterým žalovaný sdělení důvodu podle § 63 odst. 2 písm. b) zákona o policii při lustraci žalobce prokazuje, vyplývá z úředního záznamu policistů ze dne 20. 6. 2017. V něm je konkrétně uvedeno, že „na pokyn velitele DBA [X]

provedli policisté OCP Ústí nad Labem na základě ustanovení § 63 odst. 2 písm. b) zákona o policii pravosti předložených dokladů, kontrolu oprávnění k pobytu na území ČR u prověřovaných cizinců a rovněž bylo provedeno zavedení výsledků kontroly do systému PČR KONTROLA 2, s negativním výsledkem“.

67. Úřední záznam policie jako jediný konkrétní listinný důkaz ze strany žalovaného sice popisuje průběh akce z pohledu zasahujících policistů, avšak nijak a věrohodně neprokazuje, že zasahující policisté udali v době zásahu tento důvod pro výzvu k prokázání totožnosti. Samotný obsah úředního záznamu totiž popírají žalobcem předložené videonahrávky. Z nich má městský soud za prokázané, že zasahující policisté výzvu k prokázání totožnosti opakovaně ve skutečnosti odůvodňovali pouze a výlučně ustanovením § 63 odst. 2 písm. e) zákona o policii – tj. oprávněním „*k prokázání totožnosti osoby odpovídající popisu hledané nebo pohřešované osoby*.“ Pokud jde o sdělení jiných možných důvodů k prokázání totožnosti podle ustanovení § 63 odst. 2 zákona o policii, takové sdělení videonahrávky nijak nepotvrzují - policisté výslovně vyloučili důvod podle písm. a) citovaného ustanovení a důvod podle písm. b) předmětného ustanovení sice jeden policista zmínil, avšak pouze jako příklad důvodu, na jehož základě policie v jiných případech v minulosti přistupovala k legitimaci cestujících v autobusech.

68. Městský soud má tedy za prokázané, že vůči žalobci (a jiným členům osádky autobusu) činili policisté výzvy k prokázání totožnosti výlučně podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. e) zákona o policii.

69. Jestliže policisté poté v projednávané věci přítomným sdělovali, že k prokázání totožnosti jsou vyzýváni na základě důvodu podle § 63 odst. 2 písm. e) zákona o policii, takový postup policie by podle názoru městského soudu obecně byl zákonný, pokud by k němu také existoval reálný skutkový podklad. Jinými slovy to, že byla učiněna výzva k ověření totožnosti podle § 63 odst. 2 písm. e) zákona o policii, samo o sobě ještě neznamená, že zde byly splněny taktéž podmínky, za kterých může být tato výzva učiněna.

70. Nejvyšší správní soud k tomu v rozsudku ze dne 27. 8. 2014, č. j. 2 As 35/2014 – 109 (Ústavní soud ústavní stížnost proti uvedenému rozsudku odmítl pod sp. zn. III. ÚS 3547/2014) uvedl, že: „[t]ento důvod umožňuje policistovi vyzvat k prokázání totožnosti osoby, které svým vzhledem či dalšími znaky (vozidlo, chování, oblečení, přítomnost ve skupině dalších osob) odpovídají popisu hledané či pohřešované osoby (srov. Vangeli, B. Zákon o Policii České republiky. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 264). Vymezení hledané a pohřešované osoby obsahuje § 111 písm. c), resp. d) zákona o policii, přičemž u obou z nich musí být splněna podmínka formálního vyhlášení pátrání po této osobě, jež je provedeno uvedením individualizovaných informací o ní do informačního systému. Z toho vyplývá, že důvod předjímaný § 63 odst. [2] písm. e) zákona o policii je naplněn tehdy, pokud osoba odpovídá některé konkrétní hledané či pohřešované osobě. Bez splnění této podmínky nelze tento důvod pro prokázání totožnosti aplikovat, a to ani s poukazem na obecné vymezení úkolů policie v § 2 zákona o policii, ani při plošně vymezené bezpečnostní akci zaměřené na pátrání po osobách či věcech. Pokud tedy policista k dotazu žalobce na důvod předložení občanského průkazu sdělil, že jej má předložit mimo jiné „v rámci pátrání po osobách, máme dopravně bezpečnostní akci, pátráme po osobách, vozidlech a věcech (...) já si nepamatuju veškeré osoby vyjeté od roku devadesát tři od vzniku samostatné České republiky, které jsou v pátrání“, je patrné, že nejednal v intencích § 63 odst. 2 písm. e) zákona o policii, neboť podmínky pro aplikaci citovaného ustanovení chápal nepřipustně široce.“ (obdobně srov. např. rozsudek Městského soudu

v Praze ze dne 9. 4. 2019, č. j. 11 A 163/2017 – 96 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2018, č. j. 1 As 145/2018 – 57).

71. Městský soud je toho názoru, že z formulace ustanovení § 63 odst. 2 písm. e) zákona o policii „*policista je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu odpovídající popisu hledané nebo pohřešované osoby*“ vyplývá logická souslednost kroků - policista nejdříve musí disponovat alespoň podezřením, že jím ztotožňovaná osoba je podobná osobě, jež „*je v pátrání*“ a teprve poté takovou osobu může vyzvat k prokázání totožnosti. Z citovaného ustanovení ani ve spojení s ustanovením § 13 zákona o policii pak podle názoru městského soudu nevyplývá povinnost policie před ztotožněním sdělovat, které konkrétní hledané či pohřešované osobě má být ztotožňovaná osoba podobná či po které osobě je vyhlášeno pátrání. Takový postup by totiž dle přesvědčení městského soudu mohl jednak ohrozit účel ztotožnění a navíc by byl proveditelný pouze v případě pátrání po konkrétní osobě, kterou je v možnostech bezpečnostního sboru spolehlivě a jednoznačně identifikovat - např. v případě jednotlivce - obecně známého celostátně hledaného společensky nebezpečného člověka; ne však v situacích, kdy se v databázích hledaných či pohřešovaných osob nachází řádově stovky osob, jejichž identita policistům v různých částech České republiky nemusí být okamžitě zřejmá. V takových případech podle názoru městského soudu postačí, pokud policistovo prvotní podezření o podobnosti osoby s osobou v pátrání bude následně věrohodně ověřitelné.

72. Pokud však policisté ještě ani nemohou fakticky tušit, zda osoba, kterou zamýšlejí identifikovat, odpovídá popisu některé z řady hledaných nebo pohřešovaných osob, nemá postup, který zvolili policisté (tj. nejprve osobu bez podezření vyzvat k prokázání totožnosti a teprve po prokázání totožnosti ověřit, zda je osoba „v pátrání“), žádnou skutečnou oporu v zákoně. Městský soud proto neshledal důvod odchýlit se od závěrů výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu a shledal, že výzvy policie k prokázání totožnosti žalobce byly v uvedených skutkových okolnostech provedeny v rozporu se zákonnými podmínkami podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. e) zákona o policii.

73. Městský soud je toho názoru, že v projednávané věci je zpochybněna taktéž samotná věrohodnost existence důvodu k učinění výzvy ke ztotožnění žalobce. Jak již bylo výše řečeno, důvod k provádění lustrace občanů obecně z rozkazu nevyplývá; sami policisté v úředním záznamu ze dne 20. 6. 2017 uvedli důvod k lustracím podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. b) zákona o policii a žalovaný rovněž ve vyjádření k žalobě uvedl, že hlavním důvodem k prokázání totožnosti cestujících byl důvod podle § 63 odst. 2 písm. b) zákona o policii s tím, že důvod podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. e) zákona o policii byl ve skutečnosti spíše doplňkový. Oproti tomu z dokazování vyplynulo, že jediným tvrzeným důvodem k výzvě byl právě důvod podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. e) zákona o policii. To tedy popírá věrohodnost tvrzení jak policistů, že zde skutečně existoval důvod k výzvě podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. e) zákona o policii, tak i věrohodnost tvrzení žalovaného o existenci důvodů podle § 63 odst. 2 písm. b) zákona o policii.

74. Městský soud v této souvislosti nepřisvědčil obraně žalovaného, který uvedl, že z příliš obecného odůvodnění k využití oprávnění podle písm. e) příslušného ustanovení nelze dovozovat nezákonnost postupu jako celku, neboť odůvodnění se díky zaměření diskuze s cestujícími týkalo pouze tohoto oprávnění. Ani tato argumentace není podle městského soudu zcela přiléhavá. Z předložených videonahrávek je patrné, že zasahující policisté měli dostatek prostoru k uvedení jakéhokoli důvodu k prokázání totožnosti podle ustanovení § 63 odst. 2 zákona o policii, což se však nestalo. Jistě lze pochopit, že

policisté, jak vyplývá z videonahrávek, jednali pod tlakem v poměrně vyhrocené situaci, kdy na ně osazenstvo autobusu místy agresivně opakovaně směřovalo dotazy k uvedení důvodu k prokázání totožnosti. Z videonahrávek nicméně nevyplývá, že by směr rozhovoru určovali pouze cestující, policisté tedy rozhodně měli dostatečný prostor uvést i jiný důvod k výzvě k prokázání totožnosti cestujících. Jelikož tak neučinili a setrvali poukazovali na to, že důvodem je lustrace osob v databázi hledaných osob, nelze podle názoru městského soudu učinit jiný závěr, než ten, že policisté osoby k prokázání totožnosti vyzývali pouze podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. e) zákona o policii.

75. Městský soud s ohledem na výše uvedené uzavřel, že policie postupovala nezákonně tím, že policisté vyzvali a následně si na žalobci vynutili prokázání totožnosti dne 20. 6. 2017 okolo deváté hodiny večerní v blízkosti obce Raná, v Ústeckém kraji na krajnici silnice I/13 v rozporu s ustanovením § 63 odst. 2 písm. e) zákona o policii. Tento zásah nebyl rozhodnutím a byl zaměřen přímo proti žalobci. Ten byl v rozporu se zákonnými omezeními, které policii stanovuje ustanovení § 63 odst. 2 zákona o policii, nucen ke ztotožnění své osoby poskytnutím svých osobních údajů. Městský soud tak shledal, že žalobce byl tímto postupem policie přímo zkrácen na svém právu na ochranu soukromí a před neoprávněným shromažďováním osobních údajů garantovaném mu čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod.

76. Městský soud si je vědom toho, že ne každý postup policie v rozporu se zákonem nutně musí znamenat natolik intenzivní zásah do veřejných subjektivních práv osoby, vůči níž je takto postupováno, aby bylo lze se domáhat ochrany cestou žaloby podle ustanovení § 82 s. ř. s. V projednávané věci však policisté však zastavili autobus, aby následně provedli lustraci jeho osádky mimo zákonné zmocnění a dokud tuto lustraci neprovedli, nepropustili jej do další cesty. Takto provedená lustrace žalobce, jak bude vysvětleno níže, poté nezůstala ve vztahu k osobě žalobce bez následků. Městský soud proto neshledal, že by postup policie byl pouze neintenzivním a marginálním pochybením, které by neznamenalo skutečný zásah do práv žalobce.

77. Pokud žalobce veskrze jen obecně namítl, že zásahem policie byla porušena jeho svoboda pohybu, projevu a myšlení, městský soud na základě provedeného dokazování žádný takový zásah neshledal. Všechny osoby z autobusu během zásahu seděly či se pohybovaly v uličce autobusu a v tomto pohybu nebyly ze strany policie nijak omezeny. Žalobce sice byl omezen na pohybu v tom smyslu, že musel setrvat v tomto prostoru do konce zásahu, městský soud je nicméně toho názoru, že pohyb žalobce nad míru nezbytnou k výkonu pravomoci policie omezena nebyla. Městský soud se poté ztotožnil se žalovanou v tom, že předmětem zásahu byla toliko výzva k prokázání totožnosti žalobce a tato výzva nebyla nikterak spojena s projevy žalobce či jejím s myšlenkovým a hodnotovým zaměřením. Městský soud tedy nepřisvědčil námitce, že postupem policie byla zasažena tato jeho práva.

78. Městský soud nicméně nemůže pominout, že jakkoliv žalobce poukazuje na edukativní charakter akce Klimakemp 2017, faktické zkušenosti policie a veřejnosti s touto akcí byly i jiného charakteru. Městský soud právě v rozsudku ze dne 8. 10. 2019, č. j. 11 A 17/2019 – 53, shrnul, že v průběhu této akce docházelo k páchání protiprávního jednání právě ze strany některých účastníků této akce. Městský soud shledal za prokázané, že „dne 24. 6. 2017 v cca 14:00 hodin vnikla skupina asi 133 osob – účastníků Klimakempu 2017 – do prostoru dolu Bílina a vydala se směrem k těžebnímu stroji a dalším důlním zařízením, která poté začala svými těly blokovat. V důsledku tohoto jednání musela být činnost v dole Bílina

ukončena, protože pokračování v těžbě by znamenalo riziko ohrožení zdraví a života všech osob v místě důlní činnosti. Tyto osoby se tedy svým jednáním dopustily přestupkového jednání na úseku ochrany a využití nerostného bohatství podle tehdy účinného ustanovení § 39 odst. 1 písm. a) zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Zároveň opakovaně neuposlechly výzev Policie ČR k opuštění od protiprávního jednání, čímž se dopustily též přestupku podle tehdy účinného ustanovení § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích. Obnova veřejného pořádku představovala s ohledem na charakter místa pro všechny zúčastněné policejní složky časově i logisticky velmi náročnou činnost. Policie se proto v následujícím roce snažila učinit vše pro to, aby zabránila vzniku škod na majetku, a proto probíhalo i v roce 2018 na území ústeckého kraje bezpečnostní opatření Policie ČR, jehož úkolem bylo ochranu bezpečnosti majetku, osob i veřejného pořádku řádně zajistit. Městský soud taktéž nepřehlédl zprávy ze sdělovacích prostředků (dostupné na veřejně přístupných zpravodajských portálech www.ctk.cz, www.idnes.cz, www.lidovky.cz aj.), z nichž vyplývá, že dne 25. 11. 2019 rovněž členové uskupení „Limity jsme my“ vnikli do sídla těžařské společnosti Severní energetická v Mostě a na budovu vyvěsili transparent s nápisem „Konec uhlí bez výjimek“. Jakkoliv je chvályhodné, pokud členové uskupení „Limity jsme my“ (organizátoři akcí Klimakemp) hodlají přispět ke zlepšení stavu životního prostředí ať už vzdělávací činností nebo nenásilným šířením svých názorů, městský soud postrádá smysl toho, aby aktivisté své cíle prosazovali obdobnými činy.

79. Z dokazování v projednávané věci dále vyplynulo, že při samotném ztotožňování policisté opakovaně, trpělivě, a klidně sdělovali důvody, pro které cestující v autobuse vyzývali k ověření totožnosti. Policisté s cestujícími diskutovali bez výrazných emocí a znovu jim vysvětlovali svůj postup. Z postupu policistů bylo patrné, že jediným zájmem policistů (ať už tak bylo činěno z jakýchkoliv důvodů) bylo ověření totožnosti cestujících, policisté cestující nepodrobovali jiným úkonům a i z tvrzení žalobce je patrné, že po ukončení ztotožnění byli cestující propuštěni k dalšímu cestování. Městský proto nepřisvědčil tvrzení žalobce, že by postup policie vůči osazenstvu autobusu byl nepřiměřeně intenzivní, natož aby byl s to v cestujících vyvolat psychické trauma ze zásahu. Policisté tedy podle názoru městského soudu postupovali při plnění svých úkolů zcela přiměřeně a v mezích, které jim k tomu svěřuje ustanovení § 11 písm. a - c) zákona o policii.

80. Oproti tomu se musí městský soud vyjádřit kriticky k chování cestujících v autobuse, kteří se neustále bez respektu k policistům překřikovali, verbálně na policisty útočili a opakovaně vyjadřovali určitou míru despektu k práci, fungování a k plnění úkolů policie. Městský soud považuje za nezbytné zdůraznit, že policie plní nezastupitelnou úlohu při ochraně veřejného pořádku a veřejnost od ní legitimně očekává, že své poslání bude plnit. Veřejnost takto očekává, že pokud se má uskutečnit riziková akce, bude v souvislosti s ní chráněn veřejný pořádek a bezpečnost majetku i lidí. Měla by snad policie rezignovat na bezpečnost a veřejný pořádek např. v souvislosti s rizikovým fotbalovým zápasem, pokud je jí z dřívějších zkušeností známo, že se takové akce účastní osoby s násilnickými sklony? V zájmu udržení veřejného pořádku a bezpečnosti i majetku druhých je policie zkrátka povinna plnit své úkoly a pokud se jednotlivci účastní veřejných akcí, je zcela přirozené, že tato část jejich života nebude úkony policie zcela opomíjena. Občan, který si však je vědom toho, že uvedené hodnoty je ve fungující demokratické společnosti zapotřebí chránit, měl by úměrně tomu ke standardním úkonům policie taktéž s respektem, sebekriticky a sebereflexivně přistupovat. Tím samozřejmě není vyloučeno oprávnění dotčené osoby domáhat se ochrany v případě excesu.

81. Městský soud se dále zabýval druhým žalobním návrhem týkajícím se nařízení likvidace veškerých záznamů (obrazových, zvukových, písemných či jiných) o žalobci pořízených v souvislosti s uvedeným nezákonným zásahem.

82. Městský soud shledal, že žalobce svými důkazními návrhy neprokazoval a ani netvrdil, že zasahující policisté během zásahu či po něm skutečně pořídili či vyhotovili jakékoliv záznamy o žalobci či že by takové záznamy ke dni rozhodnutí soudu existovaly. Zasahující policisté k této otázce ve videu „bus 1-3“ přibližně v čase 12:10 – 12:38 uvedli jen tolik, že neví, zda se při ztotožnění osob v evidenci pohřešovaných a hledaných osob zaznamenává nějaký údaj. Žalovaný poté k této otázce ve vyjádření k žalobě neuvedl nic.

83. Ani z provedeného dokazování městskému soudu v tomto ohledu nic konkrétního nevyplynulo. Z provedených videozáznamů zřetelně nevyplyvá, zda policisté při ztotožňování osob pořizovali např. videozáznam (srov. § 62 zákona o policii) či zda sepisovali o jednání se žalobcem nějaký protokol či jiný úřední dokument – to ostatně netvrdí ani žalobce. Jediným prokázaným jednáním policie tak bylo vyhledávání a ztotožňování osob (v blíže neidentifikovaných) databázích a registrech, do kterých měli policisté přístup prostřednictvím mobilních přístrojů, kterými na videozáznamech evidentně policisté disponovali. Vyhotovení jiných záznamů ze strany policie nebylo v řízení prokázáno.

84. Městský soud tak vycházel z právní úpravy, která se týká oprávnění a povinností policie v souvislosti s přístupem do databází a registrů o obyvatelstvu. Obecně podle § 66 odst. 2 zákona o policii totiž platí, že policie může v rozsahu potřebném pro plnění konkrétního úkolu žádat od správce evidence nebo zpracovatele poskytnutí informací z několika databází, které jsou v tomto ustanovení konkrétně vyjmenované (ca 20 databází - evidence obyvatel, katastr nemovitostí, registr řidičů aj.) způsobem umožňujícím nepřetržitý přístup. Současně podle § 66 odst. 4 zákona o policii platí, že *„policie žádá o poskytnutí informací podle odstavců 1 až 3 pouze způsobem, který umožní policii uchovávat identifikační údaje o útvaru policie nebo o policistovi, který o poskytnutí informací žádal, a o účelu, k němuž bylo o poskytnutí informací žádáno, nejméně po dobu 5 let.“* Ve vztahu k lustracím v databázích cizinců obdobná povinnost uchování záznamu o poskytnutých údajích vyplývá ze zákona o pobytu cizinců, který rovněž provozuje policie (srov. ustanovení § 158 odst. 1 cit. zákona). Podle § 158 odst. 10 zákona o pobytu cizinců platí, že *„o poskytnutí údajů z informačního systému cizinců se provede záznam o datu a hodině výdeje údajů a jejich poskytnutém rozsahu s uvedením označení orgánu veřejné moci, kterému byly poskytnuty.“*

85. Z uvedených ustanovení tedy vyplývá, že pokud policisté provedli ztotožnění osob dotazem do příslušné databáze, ať už podle ustanovení § 66 odst. 4 zákona o policii nebo podle ustanovení § 158 odst. 10 zákona o pobytu cizinců, tedy musí již z povahy věci přímo u policie existovat odpovídající záznam o žádosti policisty o poskytnutí těchto informací o ztotožňované osobě. Právě odstranění alespoň tohoto záznamu jako trvajícího důsledku nezákonného zásahu je poté žalobce podle názoru městského soudu oprávněn na žalovaném požadovat. Městský soud se poté přikázal žalovanému, aby v rámci obnovení stavu žalobce informoval o odstranění uvedených záznamů. Po obnovení stavu před zásahem je takový výstup totiž jediným verifikovatelným projevem odstraňování důsledků nezákonného zásahu. Městský soud proto přisvědčil žalobci i v tomto požadavku a k jeho splnění stanovil žalovanému přiměřenou lhůtu.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

86. Městský soud v Praze tedy po provedeném řízení dospěl k závěru, že zásah policie byl nezákonný, a proto žalobě ve výroku I. vyhověl a rozsudkem určil nezákonnost zásahu podle ustanovení § 87 odst. 2 s. ř. s. V části, v níž se žalobce domáhal nařízení likvidace pořízených záznamů, městský soud příkazujícím výrokem II. tohoto rozsudku žalovanému uložil, aby obnovil stav před zásahem tím, že zlikviduje záznamy policie o ztotožnění žalobce pořízené v souvislosti s nezákonným zásahem a žalobce o tom v přiměřené lhůtě informoval. Městský soud výroky I. a II. oproti žalobcem formulovanému petitu stylisticky upravil. Takový zásah soudu do žalobního návrhu v rámci žaloby na ochranu před nezákonným zásahem aproboval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 8. 2014, č. j. 2 As 35/2014 - 109, v němž v bodě 28 uvedl, že „pokud městský soud popis skutku, v němž žalobce spatřoval nezákonný zásah, formálně či stylisticky upravil, aniž by tím jakkoli změnil předmět řízení, nelze v takovém postupu spatřovat porušení práv stěžovatelky“ (tj. v projednávané věci žalovaného – poznámka soudu).

87. Výrok III. o nákladech řízení je odůvodněn na základě procesního úspěchu v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s.

88. Náhradu nákladů řízení plně procesně úspěšného účastníka představuje pro žalobce toliko náhrada za soudní poplatek ve výši **2.000 Kč**. Jiné náklady žalobce městskému soudu neprokázal, ač jej na jednání dne 30. 1. 2020 městský soud poučil, že náklady řízení může soudu doložit ve lhůtě 3 dnů ode dne jednání. Žalobce přesto takto neučinil a žádné další náklady řízení neprokázal. Pokud městský soud vycházel z obsahu soudního spisu, z něj vyplývá, že žalobce v řízení vynaložil náklady za poštovní podání žaloby dne 23. 8. 2017 a doložení důkazů dne 19. 9. 2017 (**2 x 16 Kč**). Žalobce také nahlížel do spisu a dne 21. 1. 2020 zaplatil poplatek ve výši **50 Kč** za pořízení kopie CD se záznamem z jednání soudu dne 17. 10. 2019.

89. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 8. 2015, čj. 6 As 135/2015-79, přitom vyložil, že soud ve správním soudnictví nemůže přiznat procesně nezastoupenému žalobci (v daném případě zastoupeného obecným zmocněncem) náhradu nákladů řízení stanovenou paušální částkou podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, nýbrž musí vycházet z nákladů, jejichž vynaložení žalobce soudu prokáže (§ 57 odst. 1 s. ř. s.). Použití § 151 odst. 3 o. s. ř. (v novelizovaném znění účinném od 1. 7. 2015) na řízení podle soudního řádu správního je totiž vyloučeno. Stejně tak nejsou na toto řízení přenositelné důvody nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13, č. 275/2014 Sb. Vzhledem k uvedenému žalobci paušální náhrada nákladů za jednotlivé úkony jeho obecného zmocněnce přiznána nebyla. Náhradu nákladů proto určil městský soud pouze ve výši náhrady zaplaceného soudního poplatku ve výši **2.000 Kč**, nákladů poštovního ve výši **32 Kč** a poplatku za pořízení kopie CD se záznamem ve výši **50 Kč**, dohromady tedy **2.082 Kč**. Žalovaný ve věci procesně úspěšný nebyl, náhrada nákladů mu proto nepřísluší (srov. § 60 odst. 1 s. ř. s.)

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno

zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze 30. ledna 2020

JUDr. Ing. Viera Horčicová v.r.
předsedkyně senátu